

ไคเซ็นยึดถือต่อการเรียนรู้จากคนอื่น ไคเซ็นส่งเสริมการดูตัวอย่างคนอื่น

ไคเซ็นที่อุตสาหกรรมทำขึ้น อาจมีคนบอกว่า ใช้ไม่ได้เพราะที่
ทำงานอื่นทำแล้ว หรือ มันก็เป็นแค่การเรียนรู้จากที่ทำงานอื่น
เท่านั้น หรือ ห้ามใช้ตัวอย่างของคนอื่น เป็นต้น

แต่ คำพูด เหล่านี้ไม่มีความหมาย เนื่องจาก ระบบไคเซ็น
แบบทำจริงแล้ว ไม่สนใจที่มาของไอเดีย

กล่าวคือ ไม่ว่าจะคิด ไอเดียไคเซ็น นั้นขึ้นมาเอง หรือดูมา
จาก บริษัทอื่น ที่ทำงานอื่น คนอื่น แล้วนำมา

- เลียนแบบ
- อ้างอิง
- ใช้เป็นแนวทาง ก็ไม่เป็นไร

เนื่องจากไคเซ็นไม่ใช่สิ่งประดิษฐ์หรือสิ่งของที่จะใช้ขอ
สิทธิบัตร จึงไม่ต้องแสวงหาไคเซ็น รูปแบบใหม่ หรือ เป็น
เอกลักษณ์ แต่ไคเซ็น คือ การให้ความสำคัญต่อ ความรวดเร็ว รับ
วิธีที่ดีกว่า เข้ามาอย่างรวดเร็ว ถ้าวิธีเหล่านั้นทำให้ งานของตนเอง
ดีขึ้นแม้เพียงเล็กน้อยก็ถือเป็นไคเซ็นทั้งนั้น

ส่งเสริม “การเรียนรู้จากคนอื่น” “การดูตัวอย่าง
คนอื่น”

การผลักดันไคเซ็น คือ ห้ามยึดติดกับ วิธีการเดียว

อาจมีวิธีที่ดีกว่า บริษัทอื่นเค้าไม่ทำแบบนั้นกันแล้ว จึงต้อง

- ไปดูมาซิ
- ไปถามมาซิ
- ไปตรวจสอบมาซิ
- ไปขโมยมาใช้ซิ

สรุปได้ว่าไคเซ็น คือ การส่งเสริมให้ เรียนรู้จากคนอื่น การ
ดูตัวอย่างคนอื่น การยืมไอเดีย ของคนอื่น มาใช้

ถ้ายืม ความลับของบริษัท มาใช้คงเป็นเรื่องใหญ่อย่าง
แน่นอน แต่ไคเซ็นไม่ได้ หมายถึง การเปลี่ยนจากหน้ามือเป็น
หลังมือ หากมีเรื่องใดๆ ก็รู้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องธรรมดา เรื่อง
ปกติ ของบริษัทอื่น ซึ่งบริษัทเราหรือที่ทำงานเรายังไม่ได้นำมาใช้

ถ้านำการเรียนรู้จากคนอื่นแล้วนำมาใช้กับงานของตนเองก็
ถือเป็นการไคเซ็น ไคเซ็นต่อการเรียนรู้จากคนอื่น ยินดี
ต่อการดูตัวอย่างคนอื่น ส่งเสริมการนำมาใช้ อย่างแท้จริง

ไคเซ็น
ไม่สนใจที่มา
ของไอเดีย

ห้าม
ใช้ตัวอย่าง
ของที่ส่ง!

ใช้ไม่ได้ เพราะที่ส่งใจอยู่!

ยึดถือต่อการ เรียนรู้จากคนอื่น

“การเรียนรู้จากคนอื่น” “การดูตัวอย่างคนอื่น”
แล้วทำไคเซ็นให้มาก ๆ อย่างรวดเร็ว

ระบบไคเซ็นแบบทำจริงแล้ว

ใช้ตัวอย่างก่อน ๆ เป็นพื้นฐานในการไคเซ็นอีก

3 หลักการไคเซ็น คือ

- ① เลิก
- ② ลด
- ③ เปลี่ยน

อย่างไรก็ตาม ไคเซ็น คือ การเลิกสิ่งที่ไม่จำเป็น หรือ สิ่ง

สูญเปล่า แน่แน่นอนว่าต้องมีสิ่งที่ไม่อย่างงี้ก็ เลิกไม่ได้ ในกรณีนี้ให้ใช้
วิธีถัดมา คือ การลด และถ้าลดกว่านี้ไม่ได้แล้ว วิธีถัดมา คือ ลองเปลี่ยน
เงื่อนไขหรือปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งอาจพบกับสถานการณ์ที่ **ไม่รู้ว่าจะเปลี่ยน
อะไรดี** **ไม่รู้ว่าจะเปลี่ยนอย่างไรดี** หรือ **นึกไอเดียดีๆ ไม่ออก** แม้ใน
ตอนนั้นก็ไม่ต้องกังวลใจ ถึงไม่มีไอเดียแต่ก็ยังดี **วิธีสุดท้าย** ที่มี
ประสิทธิภาพ นั่นคือ **การเรียนรู้จากคนอื่น การดูตัวอย่างคนอื่น** ไคเซ็น
จำนวนมากบนโลกนี้ถูกทำซ้ำ เนื่องจาก **“การเรียนรู้จากคนอื่น” “การ
ดูตัวอย่างคนอื่น”** สิ่งเหล่านั้นเป็นการไคเซ็นที่รวดเร็วที่สุด เพราะมี
ตัวอย่างก่อนๆ อยู่มากมาย ทำให้ไม่ต้องเริ่มคิดจากศูนย์ด้วยตัวคนเดียว
ไม่ต้องกังวลใจให้สูญเปล่า ใช้ **ตัวอย่างก่อนๆ** เป็นพื้นฐานในการคิด คือ

การรับมือแบบไคเซ็น กล่าวคือ การเรียนรู้จากคนอื่น การดูตัวอย่างคนอื่น แล้วไคเซ็นเล็กน้อย คือ หัวใจสำคัญของไคเซ็น ถ้าทำได้ตามนั้นก็เหมือน ได้รับการถ่ายทอดวิชาไคเซ็น แล้ว

ใช้ประโยชน์ 5 ขั้นตอนไคเซ็น

ถ้าพบปัญหา ก่อนอื่นให้คิดว่า

- ① เลิกได้ไหม
- ② ลดได้ไหม
- ③ เปลี่ยนได้ไหม

แต่ถ้านึกไอดีเดียว ๆ ไม่ออก แนะนำให้

- ④ การเรียนรู้จากคนอื่น
- ⑤ การดูตัวอย่างหรือ **ไอดีของคนอื่น**

แต่ที่น่าสนใจคือ เมื่อ **เรียนรู้แบบไคเซ็น** ของคนอื่น หรือ **ดูตัวอย่างแบบไอดีของคนอื่น** จะทำให้เกิดไอดีขึ้นมาอีก เพราะไม่ว่าจะเป็น **ไคเซ็นที่ดี** แค่นั้นก็ไม่สามารถนำมาใช้ในงานของตนเอง ทั้งอย่างนั้นได้ทั้งหมด

เนื่องจากขนาดหรือเงื่อนไข สถานการณ์ของแต่ละที่ต่างกัน จึงจำเป็นต้องปรับ (Arrange) ไม่มากก็น้อย แต่นั่นไม่ใช่การ **เปลี่ยนน้อย** เพียงแค่ **เปลี่ยนน้อย** คือ **การเปลี่ยนเล็กน้อย** เท่านั้น ไม่ว่าจะใครก็สามารถทำได้ ซึ่ง **การใช้ประโยชน์ 5 ขั้นตอนไคเซ็น** คือ 3 หลักการไคเซ็น ได้แก่

- ① เลิก
  - ② ลด
  - ③ เปลี่ยน
- บวกด้วย
- ④ **การเรียนรู้**
  - ⑤ **การดูตัวอย่าง** นั่นเอง

การใช้ประโยชน์ 5 ขั้นตอนไคเซ็น

คือ 3 หลักการไคเซ็น + การเรียนรู้ การดูตัวอย่าง

① **เลิก** (ยกเลิก กำจัด หยุด) ไคเซ็น คือ **การเลิกสิ่งที่ไม่จำเป็น** **สูญเปล่า เกินพอดี ซ้ำซ้อน**

ไคเซ็น คือ **การเลิกสิ่งที่ไม่จำเป็นในตอนนี้ แม้เคยจำเป็นมาก่อน** เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง คนที่ไม่ทำไคเซ็น จะทำสิ่งที่ไม่จำเป็นด้วยความเคยชิน ทำให้เกิดความสูญเปล่าอยู่ตลอดเวลา

② **ลด** (ลบ ลด หยุดบางส่วน) ถ้าไม่สามารถ **เลิก** ได้ก็ควรลด ถ้าลด **การเคลื่อนไหวที่สูญเปล่า** แม้เพียงเล็กน้อยได้จะทำให้สบายขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการสำคัญของการไคเซ็น เช่น การทำให้เป็นเจ้าของร่วมกัน การทำให้ทำร่วมกัน การทำให้ใช้ร่วมกัน การทำให้ร่วมมือกัน หรือ การทำให้เป็นหนึ่งเดียว การทำให้เสร็จในครั้งเดียว เป็นต้น ยังสามารถลดความสูญเปล่าหรือเกินพอดีได้ด้วย

③ **เปลี่ยน** (เปลี่ยน เปลี่ยนใหม่ แทนที่ แลกเปลี่ยน) ไคเซ็น คือ การเปลี่ยนปัจจัยหรือเงื่อนไข เมื่อไม่สามารถ **ลด** ได้ เป้าหมายที่จะเปลี่ยนจะเป็นฮาร์ดหรือซอฟท์ก็ได้ **วิธีการเปลี่ยน** คือ

- ทำให้แข็ง ทำให้คงที่ ทำให้คงรูป ทำให้พร้อมกัน
- ทำให้มองเห็น ทำให้เข้าใจ ทำให้ทำได้ง่าย
- ทำให้มองเห็นด้วยตา ทำให้เป็นกลุ่ม เป็นต้น

④ - ⑤ **การเรียนรู้จากคนอื่น การดูตัวอย่างจากคนอื่น** (นำมาปรับใช้ใช้ประโยชน์จากของคนอื่น)

เมื่อคิดไอดีไม่ออกก็ไม่จำเป็นต้องคิดด้วยสมองตนเองเท่านั้น สามารถยืมไอดีของคนอื่นมาใช้ได้ ซึ่งทำให้สามารถไคเซ็นได้อย่างรวดเร็วกว่า การเรียนรู้จากคนอื่น การดูตัวอย่างจากคนอื่น หรือไอดีของคนอื่น แล้วไคเซ็นเล็กน้อย ไคเซ็นแล้ว ไคเซ็นอีก นั่นคือ หัวใจสำคัญของ **ไคเซ็นที่รวดเร็ว ไคเซ็นที่ดีกว่า**

ที่มา: วารสาร Creative & Idea Kaizen ฉบับที่ 44 เดือนพฤษภาคม 2553

อ่าน ต่อฉบับหน้า

สมัครสมาชิกวารสาร **Creative & Idea KAIZEN** วันนี้...

ฟรี สมุดนิทรรศการ

หรือสมัครสมาชิก 5 ท่าน **WS 1 100**

สอบถามรายละเอียดการสมัครสมาชิกได้ที่ :
 ฝ่ายลูกค้าสัมพันธ์สมาชิกวารสาร
 โทรศัพท 0 2258-0320-5 ต่อ 1740